

Erilaisen oppijan tukeminen ja oma ammatillinen kasvu

Opas Jelppari-opettajalle

Sisällys

Jelpparille.....	2
Miten kaikki toimii?.....	3
Käytännön asioita	4
Jelpparin oikeudet ja velvollisuudet	5
Vinkkejä opiskeluun.....	6
Oppimisvaikeuksien huomioiminen opetustilanteessa	7
Opettajan ammatillisuus.....	10
Vahvuudet.....	11
Minä opettajana	12

Jelpparille

Monesti opiskelija löytää oppimisen pulmat itsestään, mutta seuraavan askelen ottaminen yksin voi olla hyvin hankalaa. Ilman ohjausta ja monipuolisten oppimistapojen esittelyä opiskelijan vaarana on jäädä vellomaan oppimisen esteisiin. Asiantuntijuus ja toisen kokemukseen eläytyvä ohjaus voi auttaa erilaista oppijaa löytämään itselleen hyviä oppimisen tapoja. Opettajan tehtävä on asetettava erilaisen oppijan rinnalle, nähdä reittejä eteenpäin ja antaa konkreettisia vinkkejä sekä onnistumisen kokemuksia. Keinoja omanlaisen ja mielekkään oppimisen löytämiseksi voidaan etsiä yhdessä.

Tämä lehtinen on tarkoitettu Jelppari-opettajille. Sen tarkoituksena on toimia tietopankkina Jelpparina toimimisen käytännön asioista, sekä antaa konkreettisia vinkkejä, miten opetuksessa voi tukea erilaisia oppijoita. Vinkkien

tarkoituksena on kannustaa kokeilemaan erilaisia oppimisen keinoja ja kehittämään niitä yhdessä opiskelijan kanssa.

Koulu on muuttunut paljon viimeisten vuosikymmenien aikana. Opettajajohtoinen ja perinteinen kynä-paperi-oppiminen on saanut rinnalleen paljon oppilaslähtöisiä menetelmiä, sekä toiminnallista oppimista. Opettajan tehtävä onkin yhä useammin olla oppilaan oppimisprosessin rinnalla, ohjata sitä ja auttaa oppilasta löytämään oppimisen ilo ja sopivat oppimisen tavat. Muista, että opettajana et kuitenkaan pysty ihmeisiin. Tässä oppaassa kuvatut vinkit eivät myöskään ole taikatemppuja, vaan vaativat harjoitusta ja kärsivällisyyttä. Tee riittävästi, älä liikaa. Kulkekaa tietä opiskelijan kanssa yhdessä.

Miten kaikki toimii?

Jelpparin kaavio

Aloitus	Alkukeskustelu	Alkukoulutus	Lisäopetusvaihe	Lopetus
<ul style="list-style-type: none">hakemus	<ul style="list-style-type: none">vahvuuksien kartoitusaloituslomakkeen täyttötietojen tallentaminen Jelppari-pankkiin	<ul style="list-style-type: none">käytännön asiatoppimisvaikeudet ja niiden tukeminenmonenlaiset oppimistavat	<ul style="list-style-type: none">lisäopetus sopimuksen mukaankoulutuksetvertaistukivirkestystoiminta	<ul style="list-style-type: none">arviointikeskustelutodistus Jelpparitoiminnasta ja koulutuksistalopetuslomakkeen täyttö

Opiskelijan kaavio

Aloitus	Oppimisen ohjaus	Lisäopetusvaihe	Lopetus
<ul style="list-style-type: none">yhteydenotto	<ul style="list-style-type: none">vahvuuksien kartoitus ja ominaisten oppimistapojen selvittäminentuen määrittäminen ja suunnitteluoppimisen ohjaus ja mahdolliset lukitestitaloituslomakkeen täyttö	<ul style="list-style-type: none">Jelppari-opettajan nimeäminenlisäopetuksen saaminen sovitusti Jelppari-opettajalta	<ul style="list-style-type: none">arviointikeskusteluMiten tavoitteet toteutuivat?Tarvitaanko tukea lisää?lopetuslomakkeen täyttö

Käytännön asioita

Hanke päättyy 31.5.2016.

Aloitukset

Jelppariksi voi hakea milloin vain. Ennen Jelpparina toimimista tulee käydä alkukoulutuksessa, joita järjestetään neljä kertaa hankkeen aikana.

Lopetus

Hankkeessa voit lopettaa milloin vain. Jos työllistyt, voit jatkaa Jelpparina vapaaehtoisena. Lopetusvaiheessa täytetään lopetuslomake, niin saat todistuksen opetuksesta ja koulutuksista.

Palkkio

Yhdestä oppitunnista maksetaan 15€ palkkio. Edellytys palkkion maksulle on, että Jelppari on työtön työnhakija. Jelpparin tulee täyttää tuntiseurantalomake ja palauttaa se seuraavan kuukauden 5. päivään mennessä. Ensimmäisellä

kerralla toimita myös verokorttisi tuntiseurantalomakkeen liitteenä.

Mitä papereita tarvitset?

- Tuntiseurantalomake: Lomakkeen saat jokainen kuukausi, kun sinulla on lisäopetusta.
- Rikosrekisteriote: Rikosrekisteriote tarvitaan, kun työskennellään alaikäisten lasten ja nuorten kanssa. Rikosrekisteriote tilataan oikeusrekisterikeskuksesta (www.oikeusrekisterikeskus.fi) ja se maksaa 12€. Hakemuksen käsittelyyn menee n. 7 arkipäivää. Rikosrekisteriote on voimassa 6kk.
- Verokortti: Toimita verokortti ennen ensimmäistä palkkionmaksua hanketyöntekijälle.

Vaitiolovelvollisuus

Jokaisella Jelpparilla ja myös hanketyöntekijällä on vaitiolovelvollisuus.

Jelpparin oikeudet ja velvollisuudet

Oikeudet

- opettaa max. 20h/kk, ja saada 15€ palkkio tunnista
- saada koulutusta erilaisesta oppijuudesta ja oppimisen apuvälineistä
- osallistua vertaisryhmään
- lopettaa Jelppari-opettajana toimiminen, kunhan täyttää lopetuslomakkeen
- saada todistus Jelppari-opettajana toimimisesta sekä koulutukseen osallistumisesta

Velvollisuudet

- osallistua alkukoulutukseen
- täyttää ESR-projektien aloitus- ja lopetuslomakkeet
- ilmoittaa Kelalle tuloista
- toimittaa JOSE:lle verokortti ja esittää rikosrekisteriote
- ilmoittaa JOSE:lle muuttuneesta työtilanteesta

Vinkkejä opiskeluun: mikä helpottaa kaikkien oppimista

Aluksi on huomioitava se, että jokainen opiskelija oppii omalla tavalla parhaiten, on hänellä sitten oppimisvaikeuksia taustalla tai ei. Keskustelkaa yhdessä monenlaisesta oppimisesta ja oppimisen tavoista. Osallista opiskelija oppituntien suunnitteluun ja menetelmien valintaan.

Pohdi!

- Miten tukea opiskelijoita, että jokainen pääsisi oppimistavoitteeseensa?
- Millä tavalla kohtaat opiskelijan? Kysytkö kuulumisia? Oletko läsnä?
- Onko sinulla aikaa kuunnella, vai siirrätkö opiskelijan asiat myöhemmäksi?
- Kehotatko katsomaan netistä vai seisotko rinnalla, kun joku tarvitsee apua?

Vinkkejä opettamiseen!

- Opetta opiskelutekniikoita.
- Oppituntin pilkkominen osiksi: vaihtelevat tehtävät ja liikunnalliset tauot.
- Anna ohjeet yksinkertaistettuna ja monikanavaisesti yksi kerrallaan. Kerro, näytä ja kirjoita ohjeet lyhyesti taululle.
- Kerro päivän/tuntin aihe ja jäsennä toiminta selkeästi, noudata rutiineja ja toimintatapoja.
- Minimoi ulkopuoliset häiriötekijät, kuten äänet ja keskeytykset
- Hyväksy jonkin verran liikettä: esim. piirtely ja neulominen, voi auttaa keskittymään
- Motivoi yhdistämällä oppiainesta opiskelijan omaan elämään.
- Käytä materiaaleissa selkeää fonttia ja kieltä

Oppimisvaikeuksien huomioiminen opetustilanteessa

Edellä olevat vinkit ovat pieniä huomioitavia asioita, joilla jokaisen oppimista voi helpottaa. Oppimisvaikeuksiset saattavat kuitenkin tarvita vielä lisää tukea.

Oppintunnit ja luennot

- Hyödynnä kaikkia aistikanavia.
- Anna mahdollisuus käyttää oppimisen apuvälineitä. Apuvälineet mahdollistavat oppijan näyttämään omaa osaamistaan. Ne eivät ole etuoikeus, vaan välttämättömyys.
- Käytä kaikkia mahdollisia teknisiä apuvälineitä kaikissa mahdollisissa oppimistilanteissa.
- Anna opiskelijalle tuntirunko tai luennon diat etukäteen, niin voi keskittyä kuuntelemaan.
- Puhu ja kirjoita eri aikaan. Moni opiskelija hahmottaa kuullun paremmin, kun voi seurata opettajan suun liikkeitä.
- Pilko tehtävät pieniksi, opiskelija ei muista kaikkea kerralla.
- Älä pakota ääneenlukemiseen.
- Lue tehtävien kysymykset ääneen ja anna mahdollisuus äänittää oppitunti.
- Tee tunnin aiheesta yhteenveto tunnin lopuksi.
- Huomioi liikkumisen tarve ja tauot.
- Anna opiskelijan tehdä omanlaisensa muistiinpanot, älä vaadi taululta kopiointia.
- Pitkissä numerosarjoissa ryhmittele numerot.
- Selosta ammattisanojen alkuperä ja merkitys.

Pohdi!

Opettajalla on vastuu antaa opiskelijalle mahdollisuuksia näyttää osaamistaan hänelle ominaisimmalla tavalla.

Opiskelijalla voi olla hyvin huonoja kokemuksia oppimisesta, joten onnistumisen kokemukset ovat tärkeitä. Muista kannustaa ja kehua!

Kokeet ja tentit

- Vältä ulkoa opeteltavia asioita. Riittääkö, että ymmärtää asian?
- Anna mahdollisuus näyttää osaamistaan muuten, kuin kirjoittamalla: esim. suulliset esitelmät ja tentit, portfoliot tai videot.
- Häiriötön tila tehdä kokeita/tenttejä.
- Pilko tehtävänannot ja tentit pienempiin osiin. Tenttipaperin voi esimerkiksi leikata suikaleiksi niin, että jokaisella suikaleella on yksi tehtävä. Tämä saattaa helpottaa oppilasta keskittymään tehtävään. Useat tehtävät paperilla voivat hermostuttaa opiskelijan, kun keskittyminen ei riitä kaikkiin tehtäviin yhtä aikaa.
- Anna riittävästi kirjoittamis- ja vastaamisaikaa koetilanteissa.
- Vältä rasti ruutuun –tehtäviä, joissa mitataan vain yksityiskohtien osaamista.
- Nauhoita koetehtävät kuunneltaviksi.
- Anna käyttää apuvälineitä.

Opetusmateriaali

- Anna käsiteltävän asian pääkohdat ennakkoon paperilla.
- Monisteissa ja diaesityksissä iso fonttikoko, lyhyet rivit, kapeat palstat ja värillinen paperi voi helpottaa lukemista. Lukemista vaikeuttaa pieni, koukeroinen teksti.

Kuullun ymmärtäminen

- Kuullun ymmärtämistä voi harjoitella äänikirjojen avulla, sillä niissä pystyy säätämään lukutahdin ja tekstin vaikeuden.
- Kuullunymmärtämistä voi tehostaa kuuntelemalla tekstiä:
 - monta kertaa kelaten aina taaksepäin.
 - nauha pysäytetään aina tietyin väliajoin, jolloin teksti käydään vielä kerran mielessä läpi
 - tiivistelmä muutamalla lauseella

Miten valmistautua oppitunnille?

Kun opetusta suunnittelee, siitä saadaan mahdollisimman mielekästä oppilaalle. Suunnitelmia saa ja pitääkin muuttaa, kun siltä opetustilanteessa tuntuu. Opettajan tilanneherkkyys ja joustavuus takaavat opiskelijalle mahdollisimman toimivan oppimisympäristön.

Apukysymyksiä opetuksen suunnitteluun

- Mikä on opiskelijan tavoite?
- Millainen osatavoite tunnille voisi olla?
- Millainen on opiskelijan ominaisin tapa oppia?
- Miten hyödyntää kaikkia aistikanavia?
- Millaisia apuvälineitä tunnilla voisi hyödyntää?

Check-list ennen tuntia

- Sovi aika ja paikka kaikkien osapuolten kanssa.
- Varmista hanketyöntekijältä, onko opetuspaikka vapaa.
- Varmista, että tiedät opiskelijan tarpeet ja tavoitteet.
- Ota tarvittavat apuvälineet ja materiaalit mukaan.

Pohdi!

Toteutuuko tasa-arvo, jos kaikkia kohdellaan samalla tavalla, eikä kukaan saa lisäaikaa tai hyödyntää oppimisen apuvälineitä? Miten opettaja voi edistää oikeudenmukaisuutta?

Opettajan ammatillisuus

Ammatillisuus on vastuuta ja tietoa, sekä ammatille ominaisia arvoja ja asenteita. Opettajan jatkuvasti pitää jatkuvasti yllä omaa ammattitaitoaan. Opettajan tehtävä on antaa oppilailleen myönteisiä oppimiskokemuksia.

Opettajan ominaisuudet

Mitkä ovat mielestäsi opettajan viisi tärkeintä ominaisuutta?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Ennen kaikkea opettajan ammatillisuuteen kuuluu vastuullisuus sekä oppijan hyväksyminen ainutkertaisena ihmisenä.

Lähde: Opettajan ammattiliitto 2016. Ammattietiikka ja eettiset periaatteet. www.oaj.fi

Voimavarat

Opettaja voimavarat kuluvat helposti loppuun, ellei ole tapoja ladata akkuja työpäivän jälkeen. Millaisia tapoja sinulla on?

Vahvuudet

Sekä oppiminen että opettaminen onnistuu helposti vahvuuksien kautta. Omia vahvuuksia voi kehittää ja pitää silmällä sitä, minkä itse näkee tärkeinä opettajan piirteinä.

Pohdi vahvuuksiasi

1. Missä olet hyvä?
2. Mitkä ovat vahvoja puoliasi? Kirjoita ainakin viisi!
3. Millaisia asioita olet oppinut työelämässä?
4. Millaisia taitoja olet saanut harrastuksistasi?

Minä opettajana

Tee yhteenveto! Pohdi opettajuuttasi ja vahvuuksiasi apukysymysten avulla ja palaa tälle sivulle myöhemmin!

Haluaisin kehittyä...

Olen erityisen hyvä... (opetuksessa ja muutenkin)

Haluan olla opettaja, koska...

Tärkeimpiä opettamistani ohjaavia ajatuksia/teorioita...
